

**НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
„ПРОФИЛАКТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ
НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ“**

I. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Водени от основополагащите принципи в политиките за съхраняване на живота и здравето на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Министерство на образованието и науката в сътрудничество със социалните партньори – синдикати и работодателски организации, ангажират вниманието и волята си за разработване на национална програма, чрез която да реализират дейности по отношение на профилактиката и рехабилитацията на педагогическите специалисти, които в изпълнение на своите задължения ежедневно се грижат за живота и здравето на децата и учениците.

Чрез националната програма се предприемат действия относно здравната и трудово-медицинската политика по отношение опазване живота и здравето на педагогическите специалисти чрез предприемане на серия от мерки на физиологични режими на труд, почивка, профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти.

Политиката, следвана от всички съвременни модерни общества след кризата, породена от Ковид-19 - за прилагането на нови мерки в грижата за здравето на всички преболедували, включително и на педагогическите специалисти, доказва необходимост от засилване ролята на профилактиката и превръщане на превенцията в основен фактор за борба с последиците след прекаран Ковид-19 е във фокуса на внимание на програмата, идентифицирайки професията на учителите и другите педагогически специалисти, като една от рисковите професионални групи.

Качеството и ефикасността на образованието в голяма степен зависят от доброто физическо и психическо здраве на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, което от друга страна е важно условие за разгръщане на творческия им потенциал. Характерът на професията изисква от учителите и другите педагогически специалисти да отделят време освен за училищна работа, за извънучилищни дейности и

самоподготовка и участия под различна форма в мероприятия, свързани с дейности на институцията, в която работят.

Спецификата на дейността и натовареното ежедневие, характерни за педагогическата работа водят до натрупване на умора, която се отразява на цялостното здравословно състояние на заетите в системата на предучилищното и училищно образование педагогически специалисти. Тези тенденции особено се засилиха в условията на пандемия.

За възстановяване след прекаран Ковид-19 и за подобряване на здравния статус на педагогическите специалисти Модул I „Профилактика“ на националната програма са предвидени дейности, включващи безплатен преглед и консултация на преболевалите педагогически специалисти, които имат поставена диагноза, посочена в направление от личен или лекуващ лекар за групите заболявания, които дават право на рехабилитация по Дейност II на програмата.

Модул I „Профилактика“ включва допълнителни профилактични прегледи и изследвания за прекаралите Ковид-19 педагогически специалисти, извън осигурените в рамките на задължителното здравно осигуряване включително прегледи и консултации.

Синхронизираните дейности на национална програма „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“ имат за цел допълване на мерките, насочени към грижа за всички педагогически специалисти с установена диагноза, попадаща в групата заболявания, изброени по-горе и прекарали Ковид-19.

Осъществяването на превантивна и рехабилитационна подкрепа в грижата за здравето на педагогическите специалисти като една от основните цели на програмата ще доведе и до повишаване на резултатите от работата им с децата и учениците.

Националната програма „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“ е структурирана в два модула:

Модул 1. Профилактика на педагогическите специалисти – 180 000 лв.

Модул 2. Рехабилитация на педагогическите специалисти – 200 000 лв.

Разработване на платформа за заявяване и отчитане на разходите за модулите - **20 000лв.**

Общ бюджет на програмата – 400 000 лв.

Срок на програмата – 2021 година.

II. ЦЕЛИ

1. Обща цел

Опазване живота и здравето на педагогическите специалисти, подобряване на здравословното състояние и превенция на рисковите социално значими и професионални заболявания на педагогическите специалисти.

2. Конкретни (специфични) цели

- Ранно диагностициране на възможните усложнения след прекаран Ковид-19;
- Осигуряване на условия за подкрепа на педагогическите специалисти, преминаващи през програми за рехабилитация;
- Осигуряване на условия за рехабилитация за възстановяване на здравето на педагогическите специалисти с доказани заболявания;
- Повишаване на грижата за качество на живот и благосъстояние;
- Ранно откриване на заболяване, преди пълното разгръщане на клиничната симптоматика и насочване за ранно лечение за подобряване на прогнозата и намаляване на честотата на тежките симптоми и хронифициране на заболяването;
- Предприемане на мерки за отстраняване на дълготрайните ефекти на заболяване и промяна в прогнозата за пациента.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Провеждането на профилактика и рехабилитация ще спомогне за подобряване на здравния статус на учителите и другите педагогически специалисти, укрепване и повишаване на работоспособността им, което е гаранция за задържане на по-опитните учители и другите педагогически специалисти в предучилищното и училищното образование, както и по-добро качество на живот и благосъстояние.

Намалено въздействие на рисковите фактори на трудовата дейност на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, намален брой отсъствия от работа по здравословни причини и подкрепени педагогически специалисти и пълноценно включване в образователния процес.

IV. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата обхваща заетите в системата на предучилищно и училищно образование учители, директори и други педагогически специалисти и е насочена към подкрепа и опазване здравето им чрез дейности за активна профилактика и рехабилитация на идентифицирани групи заболявания.

V. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Държавни, общински и частни детски градини и училища, центрове за подкрепа на личностното развитие (ЦПЛР), регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО), Национален дворец на децата (НДД), Държавен логопедичен център (ДЛЦ) чрез бюджетите на ПРБ и педагогическите специалисти от частните училища (ЧУ) и частните детски градини (ЧДГ), включени в Модул 2 чрез регионалните управления на образованието (РУО).

VI. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

Общи за двата модула са:

- Дейности за повишаване нивото на информираност на работещите в системата на предучилищното и училищното образование педагогически специалисти за типичните за средата социално значими заболявания и осъществяването на превантивна и рехабилитационна подкрепа в грижата за тяхното здраве.
- Заявяване и отчитане на дейностите по програмата чрез електронна платформа.
- Педагогическите специалисти, желаещи да се включат в Националната програма декларират съгласие за участие в дейностите на програмата (Декларация, Приложение 1)

МОДУЛ 1 – ПРОФИЛАКТИКА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Модулът обхваща дейности при прилагането на нови мерки в грижата за здравето на всички преболедували от Ковид-19 педагогически специалисти.

Прилагането на тези мерки цели засилване ролята на профилактиката и превръщането на превенцията в основен фактор за борба с последиците от прекарания Ковид-19.

Дейностите по Модул I, свързани с профилактика, подчертават значението на подкрепата за подобряването на здравния статус на педагогическите специалисти, прекарали Ковид-19.

Реализирането на програмата, ще позволи запазването на експертния учителски капацитет и ще запази целостта на системата на предучилищното и училищното образование, като ключово за периода на възстановяване след пандемията.

След избухването на кризата Ковид-19, през последните няколко месеца учащи, учители, и семейства бяха въввлечени в непредвиден образователен опит. Системата за образование и обучение беше поставена пред изключително изпитание със силен акцент върху грижата за здравето на учителите като основните участници в образователния процес.

Кризата Ковид-19 принуди образователните органи да вземат трудни решения, включително подходящи организационни мерки и мерки за безопасност,

Тези решения трябваше да отговорят на нуждите на учащите, учителите и институциите, като се обърне внимание на прилагането на навременните, уместни и осъществими мерки в грижата за опазване живота и здравето на педагогическите специалисти..

Условия и ред за участие и финансиране по Модул 1

Директорите на държавните и общинските училища и ДГ, на ЦПЛР, РЦПППО, НДД и ДЛЦ – София, утвърждават списък на педагогически специалисти за възстановяване след прекаран Ковид-19 и за подобряване на здравния им статус.

Модул I предвижда дейности, включващи безплатен преглед и консултация на преболелите педагогически специалисти, които имат поставена диагноза, посочена в направление от личен или лекуващ лекар за групите заболявания, които дават право на рехабилитация по Дейност II на програмата.

Модул I „Профилактика“ включва допълнителни профилактични прегледи и изследвания за прекаралите Ковид-19 педагогически специалисти, извън осигурените в рамките на задължителното здравно осигуряване включително прегледи и консултации.

При необходимост и при наличие на индикации, на педагогическите специалисти ще бъдат извършени по-задълбочени изследвания и ще бъде назначена подходяща терапия в болнична среда за лечение на дълготрайните и широкоспектърни пост Ковид състояния.

Дейностите по Модул I са обвързани с групите заболявания, насочени към рехабилитация по Модул II от националната програма, а именно:

- 1) сърдечно-съдови;
- 2) стомашно-чревни и чернодробни;
- 3) бъбречно-урологични;
- 4) ендокринни;
- 5) гинекологични и андрологични;
- 6) кожни заболявания;
- 7) заболявания на централната нервна система;
- 8) заболявания на дихателната система;
- 9) заболявания на опорно-двигателния апарат;
- 10) заболявания на периферната нервна система.
- 11) заболявания на очите

Директорите на държавните и общинските училища и ДГ, на ЦПЛР, РЦПППО, НДД и ДЛЦ - София могат да сключат договор с медицински център за провеждането на профилактични прегледи на лицата от утвърдения списък или да определят друг ред за осъществяване на профилактичните прегледи.

Отчитането на изпълнението на дейностите се извършва чрез списъка на педагогическите специалисти, включени в профилактичните прегледи и с разходооправдателни документи за извършените прегледи.

За направените разходи, директорите на общинските образователни институции и тези към Министерството на младежта и спорта (ММС) и Министерството на културата (МК) изпращат заявка в срок до 15 октомври 2021 г. до първостепенния разпоредител с бюджет (ПРБ), а директорите на държавните институции към Министерството на образованието и науката (МОН) - до началника на регионалното управление на образованието, на територията на която се намират. ПРБ/РУО обобщава заявките от

директорите и изготвя списък на образователните институции със съответните суми, който се качва в платформата на програмата като заявка към МОН, в срок до 25 октомври 2021 г.

Образователните институции, заявили участие в Модул 1, получават средствата по програмата чрез ПРБ.

По програмата се възстановяват до 15 лв. от стойността на разхода, направен за 1 педагогически специалист, включен в списъка и преминал през профилактичен преглед след прекаран Ковид-19.

МОДУЛ 2 – РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Модул 2 включва дейности, отнасящи се до рехабилитация на педагогическите специалисти по програмата на НОИ въз основа на установена диагноза, посочена в направление от личен или лекуващ лекар за групи заболявания

В дейностите на Модул 2 могат да участват педагогически специалисти, които имат медицинско направление и медицинска документация за заболявания от следните групи:

- 1) сърдечно-съдови;
- 2) стомашно-чревни и чернодробни;
- 3) бъбречно-урологични;
- 4) ендокринни;
- 5) гинекологични и андрологични;
- 6) кожни заболявания;
- 7) заболявания на централната нервна система;
- 8) заболявания на дихателната система;
- 9) заболявания на опорно-двигателния апарат;
- 10) заболявания на периферната нервна система.

Условия и ред за участие и финансиране по Модул 2

Необходимостта от включване в Модул 2 се доказва чрез удостоверение/протокол за рехабилитация, което е в резултат от медицинско направление от личен или лекуващ лекар за рехабилитация за съответния педагогически специалист. Педагогическият специалист

представя удостоверението/протокола за рехабилитация и разходооправдателни документ на директора на образователна институция за възстановяване на разхода.

Необходимостта от включване в Модул 2 се доказва чрез копия на следните документи:

1. Медицинското направление Бланка МЗ № 119а'98 от личен или лекуващ лекар за необходимостта от рехабилитация.

2. Удостоверение за ползване на парична помощ за профилактика и рехабилитация, издадено от съответното Териториално поделение на НОИ.

3. Разходооправдателен документ за извършен разход за допустими дейности по модула.

Преди постъпване за рехабилитация, педагогическият специалист информира директора, като копия от посочените документи се съхраняват от лицето, което ще ползва паричната помощ за рехабилитация.

Копията на посочените документи се представят на директора на училището след приключване на рехабилитацията.

Директорите на общинските образователни институции и държавните училища към ММС и МК заявяват срок до 15 октомври 2021 г. пред техния ПРБ необходимите средства за възстановяване, а държавните и частните училища и частните детски градини – пред началника на регионалното управление на образованието, на чиято територия се намират. Със заявката, директорът предоставя списък на педагогическите специалисти, включили се в Модул 2 и копията на документи, изброени по-горе. ПРБ/РУО изготвя списък на образователните институции със съответните суми и го прикачва в платформата на националната програма заедно с останалите проверени от него документи в срок до 25 октомври 2021 г.

По Модул 2 се възстановяват средства на стойност до **100 лв.** от разходите, направени за доплащане на храна и такса резервация на всеки педагогически специалист, включен в програмата. Разходите следва да са извършени от лицето в периода от стартиране на програмата до 30 септември 2021 г.

На включените педагогически специалисти от ЧДГ и ЧУ в Модул 2 се възстановяват разходите за рехабилитация чрез съответното РУО, обработило заявката на училището/ДГ.

На общинските и държавни образователни институции разходите за рехабилитация се възстановяват чрез съответния ПРБ, обработил документите и заявките.

VII. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

Модул 1 - до 12 000 бр. участници

Модул 2 - до 2 000 бр. участници

VIII. ФИНАНСИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Общ бюджет - 400 000 лв.

Модул 1 – 180 000 лв.

Модул 2 – 200 000 лв.

Платформа за заявяване и отчитане на разходите - 20 000 лв.

Допуска се извършване на компенсирани промени на одобрените средства между отделните модули на националната програма при запазване на целите на отделните дейности и общия размер на програмата.

Когато общата сума на средствата по получените заявки превишава осигурените средства по програмата, размерите на средствата по заявките могат да се намалят пропорционално до достигане размера на разполагаемите средства.

Първостепенните разпоредители с бюджет и РУО (за държавните институции към МОН) в срок до 30 януари 2022 г. извършват проверка на институциите, получили средства по програмата за 2021 година за целевото им използване.

При наличие на неусвоени или възстановени средства по програмата за 2021 година от държавните и общинските образователни институции, средствата запазват целевия си характер и се използват за същите цели до края на 2022 година.

НЕ СЕ ФИНАНСИРАТ РАЗХОДИ ЗА:

- други профилактични прегледи;
- прегледи, изследвания и консултации, осигурени в рамките на задължителното здравно осигуряване;

- профилактични прегледи, проведени по изготвения списък на службите по трудова медицина на подлежащите специалисти, организирани и проведени от работодателите за своя сметка в избрано от него лечебно заведение или на основание КТД на общинско ниво;

- прегледи, извършени на лица, които не са в списъка, предоставен от директора на училището, ДГ, ЦПЛР, РЦПППО, НДД и ДЛЦ – София;

- медицински прегледи, изследвания, рентгенови снимки и други материали, изискващи се за прием за рехабилитация;

- нощувки, рехабилитационни процедури и разходи за храна, които са за сметка на НОИ.

IX. МОНИТОРИНГ И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОГРАМАТА

Мониторингът може да се осъществява от МОН, РУО и външни експерти.

При реализацията на програмата основно се осъществява мониторинг от регионалните управления на образованието, базиран на пряката и на обратната връзка между организациите, имащи отношение по изпълнението на целите на програмата, съгласно утвърдените им правила за дейността.

X. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани с други бюджетни средства или от фондовете на Европейския съюз.